

Jerome Bixby

Je to dobrý život

Teta Amy seděla na verandě, houpala se sem tam v křesle s vysokým opíradlem a ovívala se, když se po cestě vyšplhal na kole Bill Soames a zastavil před domem.

Potil se pod odpoledním „sluncem“. Vyndal z velkého koše nad předním kolem krabici potravin a vydal se přední cestíčkou k domu.

Toník seděl na trávníku a hrál si s krysou. Chytil ji ve sklepi, když ji před tím přesvědčil, že chce sýr, ten nejbohatší vonící, nejměkčí a nejlahodnější sýr, jaký kdy nějaké kryse mohl zavonít, a tak vylezla ze své díry. Toník ji teď ovládal svou myslí a nutil ji k různým kouskům.

Když si krysa všimla přicházejícího Billa Soamese, pokusila se utéct, jenže Toník si na ni vzpomněl. Krysa předvedla na trávi přemet vzad a zůstala ležet. Celá se chvíla a z jejích očí vyzařovala malá, černá hrůza.

Bill kolem Toníka přešel co nejrychleji a s mumláním dorazil k předním schodům. Mumlal si něco pokaždé, když přišel do domu Fremontových, když ho mýjel, nebo když na něj i jenom pomyslel. Dělali to tak všichni. Každý se snažil myslet na hlouposti, na věci, které byly pramalý význam - třeba že dvě a dvě jsou čtyři a to krát dvě je osm a tak podobně. Úplní všichni se snažili své myšlenky důkladně zpřeházet a nechat je přelétávat hned sem, hned tam, aby si v nich Toník nemohl říst. Mumlání pomáhalo. Kdyby totiž Toník vytáhl z vaší hlavy něco důležitého, mohlo by ho napadnout nějak to použít - třeba vyléčit vaší žení chronické bolesti hlavy nebo vaším dítětem zánit plic, přimít vaší starou krávu, aby dávala mléko jako doiv, opravit záchod... A i když by ve skutečnosti nemusel chtít uškodit, nedalo se očekávat, že by měl v takových případech pojem o tom, jaká je pravá cesta k nápravě.

To se dilo v případě, že vás měl rád. Mohl se pokusit vám svým způsobem pomoci. Následky mohly být dost strašné.

Pokud vás nemil rád... no, tak to mohlo být ještě horší.

Bill položil krabici s potravinami na zábradlí verandy a mumlat si přestal jen na tak dlouho, aby stačil říct: „Máte tu všechno, co jste chtěla, slečno Amy.“

„Ach výborní, Wiliame,“ řekla Amy Fremontová bezděčně. „Panebože, nezdá se vám to horko dnes strašné?“

Bill Soames se shrbil. Prosební jí pohledl do očí. Prudkým pohybem dal najevo své *ne* a potom znovu přerušil své mumlání, by zjevně nechtěl. „To prosím neříkejte, slečno Amy... je hezky, prostě hezky. Opravdu, je to *krásný den!*“

Amy Fremontová vstala z houpacího křesla a přešla přes verandu. Byla to vysoká, hubená žena s usmívavým prázdnem v očích. Asi tak před rokem se na ni totiž Toník zle utrhl, protože mu řekla, že by neměl dílat z kočky kočku předložku, a i když ji odjakživa poslouchal víc než kohokoli jiného - což znamenalo sotva občas - tentokrát ji uhodil. Myšlenkami. A to byl konec rozzávených očí Amy Fremontové, konec Amy Fremontové, jakou ji všichni znali. Tenkrát se po Peaksvillu (46 obyvatel) roznesly zvěsti, že dokonce ani členové Toníkovy rodiny nejsou v bezpečí. Od těch dob si každý dával pozor dvojnásob.

Možná Toník jednoho dne odělní to, co teď Amy udělal. Jeho rodiče v to doufali. Až bude starší, možná toho zalituje. Jestli ovšem něco takového bude možné. Teta Amy se totiž hodně zmínila a navíc Toník teď už neposlouchá vůbec nikoho.

„Pro všechno na světě, Wiliame, přece si nemusíš takhle mumlat,“ pravila teta Amy. „Tobí Toník neublíží. Ty máš dobrotu, vždyť on ti má rád!“ Zvýšila hlas a zavolala na Toníka, kterého už mezi tím přestala krysa bavit, a tak ji nutil, aby sama sebe sežrala. „No řekni, zlatíčko, nemáš rád pana Soamese?“

Toník se na prodáváče přes trávník zahleděl tím svým zářivým, zvlhlým, purpurovým pohledem. Neřekl nic. Bill Soames se pokusil o úsmív. Toníkova pozornost se po vteřince obrátila zpátky ke kryse. Už si stačila sežrat ocas, nebo ho spíše rozkousat, protože ji Toník přinutil kousat rychleji, než stačila polykat, a tak se fialové a rudé kousičky povalovaly všude kolem po zelené trávě. Právě teď měla krysa potíže - nemohla dosáhnout na své zadní partie.

Toporní, s tichým mumláním a snahou ze všech sil nemyslet na nic zvláštního, sešel Bill po cestičce, nasedl na kolo a šlápl do pedálů.

„Uvidíme se večeře, Wiliame,“ zavolala za ním ještě teta Amy.

Jak se Bill Soames opíral do pedálů, z hloubi duše si přál, aby mohl šlapat dvakrát víc a být co nejrychleji co nejdál od Toníka i od tety Amy, která prostě řas od řasu zapomínala, jak *opatrný* člověk musí být. A to neměl dílat, protože Toník to zachytil. Zachytil tu touhu dostat se od domu Fremontových rychle pryč, jako by v něm bylo něco *špatného*, a tak zamrkal svými purpurovými očima a vyslal za Billym lehce rozmrzelou myšlenku. Opravdu jen lehce, protože měl dnes dobrou náladu a navíc měl Billa rád, nebo ho alespoň nemil nerad, aspoň ne dnes. Bill Soames chtěl být rychle pryč, a tak mu Toník nevrle vypomohl.

Šlapal nadlidskou rychlostí, nebo ve skutečnosti bycikl vezl jeho. Pak Bill zmizel dole na cestě v oblaku prachu a letním horkem dolehlo zpět jeho tiché a zdišené bídování.

Toník se zadíval na krysu. Už si sežrala půlku bořicha a chvilpala bolestí. Myšlenkou jí udělal hrobově hluboko v kukuřičném poli a poslal ji tam. Kdyby mu to s úsmívem poradil otec. Tehdy mu řekl, že by se mohl takhle zbavovat tvorů, které zabije. Potom obešel dům. V horkém, mosazní žlutém světle linoucím se žhůry vrhalo jeho tělo podivný stín. Teta Amy zatím v kuchyni vybalovala potraviny. Sklenice od Masona rozestavila po policích, maso a mléko dala do lednice, velké plechovky s cukrem a moukou strčila pod dveře. Lepenkovou krabici položila do rohu, aby si ji tam pan Soames zase vyzvedl, až přijde pošt. Byla už ušpiněná, otlučená, natržená a ošoupaná. ale byla to jedna z mála, které v Peaksvillu zůstaly. Vybledlými červenými písmeny na ní stálo: *Campbellova polévka*. Poslední polévkové konzervy (ale i všechny ostatní) byly sníděny už dávno, zbývala jen nevelká obecní zásoba, ze které si vesničané brali jen za výjimečných okolností - krabice však přetrvávala dál, jako rakev. Až bude po ní i po ostatních, budou muset muži nějak vyrobit ze dřeva.

Teta Amy vyšla ven zadním vchodem, kde ve stínu domu seděla Toníkova matka a vylupovala hrachové lusky. Stačilo, aby přejela po lusu prstem 3 hrášky *lup - lup - lup* naskákaly na pánvičku, kterou měla na klíně.

„Wiliam dovezl jídlo,“ řekla teta Amy. Unaveně klesla vedle maminky na židli s rovným opíradlem a znovu se začala ovívat. Ve skutečnosti nebyla stará, ale od té doby, co ji Toník uhodil svými myšlenkami, zdálo se, jako by se něco pokazilo nejenom v její hlavě, ale i v celém těle. Nebylo chvíle, kdy by si nepropadala unavená.

„Ach to je dobře,“ řekla maminka. *Lup - lup*. Buclaté hrášky skákaly do pánve.

V Peaksvillu neustále všichni říkali: *Ó, to je báječné*, nebo *Není to sen?* Protože se nic nedělo a o ničem nebyla řeč - dokonce i v případě nešťastných událostí, jako byly úrazy a úmrtí. Vždycky říkali: *Bezva*, protože kdyby se pokusili vyjádřit své skutečné pocity, mohlo by je Toníkovo vidění zachytit. A co by se potom mohlo stát, to nikdo neviděl. Jako třeba tenkrát, když Sam, manžel paní Kentonové, přišel zpátky ze hřbitova, protože Toník měl paní Kentonovou rád a slyšel, jak kvůli němu pláče.

Lup.

„Dnes je televizní večer,“ řekla teta Amy. „To mám radost. Každý týden se na to tolik tiším. Už se nemůžu dočkat, co uvidíme dnes.“

„Přivezl Bill maso?“ zeptala se maminka.

„Ano,“ teta Amy se ovanula a zvedla oči k té bezbarvé, mosazní žluté nebeské záři. „Proboha, vždy je takové horko. Kdyby tak Toník mohl zařít, aby se jenom o trošičku ochladilo...“

„Amy!“

„Ach!“ Matěin ostrý tón pronikl tam, kde utrpený výraz Billa Soamese neuplul. V přehnané úzkosti si teta Amy zakryla ústa svou drobnou dlaní. „Ach, promiň, má drahá.“ Její bledomodré oči pělétly ze strany na stranu, aby se přesvědčily, že Toník není na dohled. Ne že by na tom nijak moc záleželo - nemusel být blízko vás, aby viděl, co si myslíte. Obvyklejší se ale, pokud vyložení nebyla jeho pozornost nikoho zaměřena, zabíral svými vlastními myšlenkami.

Jenže některé věci prostě jeho pozornost přitahovaly - a člověk si nikdy nemohl být jistý, které to zrovna jsou.

„Tohle počásí je báječné,“ řekla maminka.

Lup.

„Ach ovšem,“ přesvědčila teta Amy. „Je to nádherný den. Za nic na světě bych nechtila, aby se počásí změnilo!“

Lup.

Lup.

„Kolik je hodin?“ zeptala se maminka.

Teta Amy seděla na místě odkud mohla kuchyňským oknem zahlédnout na polici nad kamny budík. „Půl páté,“ řekla.

Lup.

„Chtila bych, aby se dnes večer stalo něco zvláštního,“ řekla maminka. „Přivezl Bill dobré libové maso na pečení?“

„Dobré a libové, má drahá. Víš, zabíjeli právě dnes a poslali nám to nejlepší.“

„Dan Hollis bude tak překvapený, až

Vše pro dítě. Heslo, které se ale nesmí přehánět - třeba v tom případě, když to dítě je mutant.

zjistí, že dnešní televizní sešlost je zároveň i oslava jeho narozenin!“

„Ano, také si myslím. Jsi si jistá, že mu to nikdo neprozradil?“

„Všichni přísahali, že mu nic neřeknou.“

„To bude opravdu skvělé,“ přikývla teta Amy s pohledem bloudícím po kukuřičném poli. „Takové narozeniny.“

„Tak...“ maminka odložila pánev s hráškem vedle sebe, vstala a oprášila si zástěru. „Raději už bych měla jít zatopit v peci. Pak můžeme začít chystat stůl.“ Zvedla pánev s hráškem.

Zpoza rohu se vynořil Toník. Ani se na ni nepodíval a pokračoval dál v chůzi pešlivě udržovanou zahradou - všechny zahrady v Peaksvillu byly pešlivě udržované, ba velmi pešlivě - minul nepoužitelné kvetoucí auto Fremontových, snadno se dostal přes plot a zamířil dál do pole.

„No není to dnes nádherný den?“ pronesla maminka trochu víc nahlas, když obě kráčely k zadním dveřím.

Teta Amy se ovanula. „Překrásný den, má drahá. Prostě báječný.“

Toník si to už mašloval po poli, mezi šumicími, vysokými řadami zelených stonků. Měl rád vůni kukuřice. Živá kukuřice nad hlavou, mrtvá pod nohama. Bohatá půda v Ohio, hustě pokrytá plevelem a tlejícími kukuřičnými klasy, každým krokem proláčená mezi prsty bosých nohou. Toník totiž zařít, aby minulou noc přišel, aby dnes všechno krásně vonilo a dýhalo.

Šel přímo k okraji pole, přes něj a pak ještě dál - až tam, kde lesík stinných zelených stromů zakrýval chladivou, vlhkou, tmavou půdu, bujný listnatý podrost, zpěháné, mechem porostlé skály a pramínek, který naplňoval eistou, průzračnou tůku. To bylo místo, kde Toník rád odpočíval a pozoroval ptáky, hmyz a malá zvířátka, která šustila, pelášila a cvrlikala kolem. Rád ležel na chladivé zemi, hleděl vzhůru tou pohybující se zelení nad hlavou a pozoroval hmyz poletující mezi mříčkami, nejasnými slunečními paprsky, jež tam stály jako šikmé, zářivé pruty natažené mezi zemí a korunami stromů. Dával přednost myšlenkám tady těch malých tvorečků před myšlenkami, se kterými se setkával venku; ty, které probíral na tomhle místě, nebyly sice příliš silné ani abnormální zřetelné, dokázal z nich však získat dost, aby pochopil, co to tvorečkové mají rádi a co chtějí. Strávil pak spoustu času tím, že se snažil připodobnit hájek tomu, jaký ho chtěli mít. Ten pramen tu nebyl odjakživa, to jen jednou našel v nějaké chlupaté hlavičce žízeď, a proto tady vyvedl na povrch proud průzračné, chladivé podzemní vody a pak už jen s pomrkáváním pozoroval, jak tvoreček pije a cítí jeho radost. Tůku udílal později, když narazil na malinkatou tužbu zaplavat si.

Udílal skály a stromy, keře a jeskyni, slunce tady a támhle stín, prostě jen proto, že ve všech těch drobných mozečcích cítil touhu - nebo instinktivní potřebu - mít takové a takové místo pro odpočinek, takové a takové místo pro páření, takové a takové místo pro hry, takový a takový domov.

A tvorečkové ze všech okolních polí a luk jako by poznali, že tenhle hájek je dobré místo, protože jich sem přicházelo stále víc a víc; při každé své návštěvě našel tady Toník víc tvorů než poslední, víc tužeb a potřeb, o niž se bylo třeba postarat. Pokaždé se tam našel nějaký tvor, jakého Toník ještě nikdy neviděl, a tak propátral jeho myšlenky, zjistil co potřebuje a pak mu to dal.

Rád jim pomáhal. Rád cítil jejich prostou vděčnost.

Dnes odpočíval pod silným jilmem a své rudé oči zamířil k červenooranžovému ptákovi, který se v hájku právě objevil. Cvrlikal na vitě nad jeho hlavou, poskakoval sem a tam, myslel si své drobné myšlenky. A Toník mu udílal prostorné, míkké hnízdo, do něhož pták brzy přihopsal.

U tùòky právi pilo dlouhé, hnìdé zvíøe s lesklou kožešinou. Jeho hlava byla další, do níž Toník nahlédl. To zvíøe myslelo na menší zvířátko, které pelášilo po druhé stranì tùòky a hledalo hmyz. Onen tvoreèek ale netušil, že je v nebezpečí. Dlouhé, hnìdé zvíøe dopilo, natáhlo nohy ke skoku - a Toník je poslal do hrobečku v poli.

Tenhle druh myšlenek nemìl rád. Pøipomínalo mu to ty, které ho èekaly venku mimo hájek. Kdysi dávno na něj nikteòí lidé mysleli stejnì a jednou v noci se schovali a poèkali si, až se bude vracet z hájku. On se jen zamyslel a poslal je do pole. Od té doby ten zbytek lidí neuvažoval - aspoò ne pøíliš zøetelnì. Teì kdykoli na něj pomysleli, nebo byli blízko něj, byly jejich myšlenky zmatené a zpøeházené jedna pøes druhou, takže si jich moc nevšímal.

Obèas rád pomáhal i jim, ale nebylo to jednoduché, a ani pøíliš vdìené. Nikdy nebyli šťastní, když byl šťastný on - v jejich hlavách byl zase zmatek. A tak trávil víc èasu tady.

Chvíli všechny ty brouky, ptáky, mušky a chlupatá zvířátka pozoroval a pak si zaèal s jedním ptákem hrát. Nutil ho prudce vzlétat a padat, divoce se proplétat mezi stromy, dokud náhoda nechtila tomu, že jeho pozornost na chvíli upoutal jiný pták a tamten narazil do skály. Rozhnìvanì poslal skálu do hrobu na poli, ale s ptákem už nic dìlat nemohl. Ne proto, že byl mrtvý (jakože opravdu mrtvý byl), ale proto, že mìl zlomené kòidlo. A tak se vrátil zpátky domù. Nechtìlo se mu znovu se vláèet kukuøièným polem, a tak prostì pøešel do domu, rovnou do sklepa.

Tam dole bylo hezky. Pøíjemní, šero, vlhko a svým způsobem voðavo, jelikož maminka naskládala na dlouhou polici na vzdálenější stìni zavaøeniny a potom, když tu zaèal svůj èas trávit Toník, pøestala tam chodit. Zavaøeniny se skazily, vytekly ven a rozlily se po špinavé podlaze. Toníkovi se ta vůnì zamlouvala.

Chytil další krysu a zase ji pøesvìdèil, že cítí sýr. Vyhrál si s ní do sytosti a pak ji poslal rovnou do hrobu, hned vedle toho dlouhého zvířete, které zabil v hájku. Teta Amy krysy nesnášela, a tak jich zabíjel spousty, protože mìl tetu *vitšinou* rád a obèas dìlal i vici, které chtìla. Její myšlenky se navíc podobaly tìm, které nalézal v malých chlupatých hlavičkách tam v hájku. Už dlouho se nestalo, aby na něj pomyslela ve zlém.

Po kryse si zaèal hrát s velkým èerným pavoukem v rohu pod schody. Pøimìl ho bihat sem a tam dokud se jeho pavuèina nerozechvila a nezatøpytila se ve svìtle dopadajícím sklepním okénkem jako odlesk na stòíbrné vodní hladinì. Potom nahánìl do pavuèiny ovocné mušky, až se pavouk pikni rozechòal, jak se je snažil všechny omotat. Pavouk mìl mušky rád a jeho myšlenky byly silnìjší, než jejich. Na způsobu, jakým je mìl rád, bylo sice cosi zlého, ale nebylo to zcela zøetelné a navíc, mouchy nemìla ráda teta Amy. Nad hlavou uslyšel kroky, jak maminka pøecházela po kuchyni. Jeho rudé oèi zamrkaly, na okamžik skoro zauvažoval o tom, že by ji pøinutil zastavit se - ale pak si to rozmyslel a vylezl na pùdu. Poté, co chvíli vykukoval kulatým okýnkem v pøední stìni dlouhé, støechou zakryté místnosti na trávník pøed domem, prašnou cestu a vlnící se pšeniènè pole Hendersonových za ní, stoèil se do nepøirozené pozice a oddal se èásteènèmu spánku.

Za chvíli se zaènou scházet lidé na televizi, uslyšel uvažovat maminku.

Spal ještì dál. Mìl rád televizní veèery. Teta Amy se vždycky hrozni ráda dívala na televizi, a tak jí jednou nijakou vymyslel. Bylo tam tenkrát ještì pár dalších lidí a teta Amy byla moc zklamaná, když chtìli odejít. Tak s nimi cosi udìlal - a teì chodili na televizi všichni.

Líbila se mu ta pozornost, které se mu pøi té pøíležitosti dostávalo.

Toníkùv otec pøišel domù kolem pùl sedmé. Vypadal utahanì, byl špinavý a zakrvácený. Byl spolu s ostatními na pastvinách Dunnových. Pomáhal vybírat krávu, která mìla být poražena tento mìsíc. Potom to sám udìlal, rozporcoval ji a v ledárnì u Soamesových maso nasolil. Ne, že by o tu práci stál, ale na každého muže obèas pøišla øada. Vèera pomáhal McIntyrovì kosit pšeniçi. Zítرا ji zaènou mlátit. ruèni. V Peaksvillu se všechno muselo dìlat ruèni.

Políbil ženu na tvář a zasedl ke kuchyòskému stolu. Usmál se a øekl: „Kde je Toník?“

„Tady nikde kolem,“ odpovìdìla maminka.

Teta Amy stála u kamen, ve kterých plápolalo døevo, a míchala na pánvièce hrášek. K peci se vrátila i maminka, otevøela ji a podlila peèení.

„No, byl to dobrý den,“ øekl tatínek. Ze zvyku. Potom upøel zrak na mísu a prkno na válení tìsta, ležící na stole. Pøièchl k tìstu „Mhm,“ zhodnotil, „dneska bych spoòádal celý bochník sám, takový mám hlad.“

„Doufám, že Danu Hollisovi nikdo neøekl, že dnes bude oslava jeho narozenin,“ øekla jeho žena.

„Ani muk. Byli jsme zticha jako mumie.“

„Pøichystali jsme mu takové krásné øekvapení!“

„Uhm? Cože?“

„No... vždy víš jak má Dan rád hudbu. A minulý týden našla Thelma Dunnová na jejich pùdi *desku!*“

„Ne!“

„Ano! A tak jsme øekly Ethel, aby se zeptala - chápeš, ne doopravdy *zeptala* - jestli ji nemá. A on øekl, že ne. No øekni, není to nádherné øekvapení?“

„To tedy urèitì je. Deska, jen si to pøedstav! Musí být krásné najít takovou víc! Co je to za desku?“

„Perry Como a zpívá *Ty jsi mé slunce.*“

„Tak to a se propadnu. Tu melodii jsem mìl vždycky rád.“

Na stole leželo pár èerstvých mrkví. Tatínek si jednu vzal, na své hrudi si ji oèistil a zakousl se do ní. „Jak se to Thelmì podaøilo?“

„Ach, vždy víš - prostì se jen dívala po nových vícech.“

„Mhm.“ Tatínek žvýkal mrkev. „To mi øekni, kdo má ten obrázek, který jsme tuhle nedávno našli? Vlastnì se mi líbil - ta stará plachetnice, jak si pluje...“

„Smithovi. Pøíští týden ho budou mít Sipichovi a dají Smithovým starou hudební skòò, my dáme Sipichovým...“ a tak prošla celý ten zkusmý øád vícì, jež budou v nedìli v kostele putovat z jedné ženské ruky do druhé.

Pøikývl. „Tak se mi zdá, že ten obrázek nebudeme mít ani na chvíli. Podívej, miláèku, nemohla by ses pokusit dostat od Reillyových tu detektivku? Ten týden, co jsme ji mili, jsem mil tolik práce, že jsem všechny pøíbihy nestaèil doèíst...“

„Zkusím to,“ øekla jeho žena pochybovaèní. „Ale tuhle jsem slyšela, že van Husenovi našli ve slepi stereoskop.“

V jejím hlase zazníla výèitka. „Sami si ho nechali celé dva mìsíce, než o ním komukoliv øekli...“

„Nepovídej,“ pravil tatínek, jehož to zjevnì zaujalo. „To by mohlo být zajímavé. Hodní obrázkù?“

„Myslím, že ano. Uvidíme v nedìli. Ráda bych ho mila, jenže u van Husenových máme ještì dluh za toho jejich kanárka. Nechápu proè si ten pták musel vybrat na umøení zrovna *náš* dùm... Urèitì byl nemocný, když jsme ho dostali. A já teì prostì nemám Betty van Husenovou èím uspokojit - dokonce se nechala slyšet, že by na chvíli ráda naše *piano*!“

„Víš co, miláèku, zkus to s tím stereoskopem - nebo prostì sežeò nìco, o èem si myslíš, že by se nám mohlo líbit.“ Koneènì spolkl poslední kousek mrkve. Byla ještì trochu nezralá a tvrdá. Díky Toníkovým rozmarùm ohledni poèasí to bylo tak, že nikdo nikdy nevidìl, které plodiny vzejdou a jestli vzejdou, jaký budou mít tvar. Nezbyvalo, než pìstovat všeho hodní a ono se vždýcky nìèeho urodilo dost, takže bylo zas na nijakou dobu vystaráno. Jen jednou se stalo, že se obilí urodilo moc, a tak ho byly tuny dopraveny na kraj Peaksvillu a vysypány do prázdnoty. Jinak by se nikdo ani nenadechl, až by se zaèalo kazit.

„Víš pøece, jak je hezké mít kolem sebe nové vici,“ pokračoval tatínek. „Je hezké myslet si, že ve sklepích, na pùdách a ve stodolách a pod jiným haraburdím mùže být ještì spousta vici, které zatím ještì nikdo nenašel. Tak jaksi pomáhají. Nakolik vùbec nìco mùže pomoci...“

„Psst!“ maminka se nervóznì rozhlédla kolem.

„Ach, ovšem,“ øekl tatínek a spìšnì se usmál. „Tak to má být! Ty nové vici jsou *bájeèné*. Je to krásné moct mít kolem sebe vici, které èlovik nikdy pøedtím nevidìl, a vidìt, že když nikomu druhému nìco dáš; udíláš ho tak š astným... to je opravdu bájeená vic.“

„Bájeená vic,“ opakovala jeho žena jako ozvìna.

„Jenže už brzy žádné nové vici nebudou,“ ozvala se od kamen teta Amy. „Najdeme všechno, co se najít dá. Mùj bože, to bude zlé...“

„Amy!“

„Však...“ její oèi zmìkly a strnuly, známka opìtovné nepøítomnosti. „Bude to svým zpùsobem ostudné - žádné nové vici...“

„Tak nemluv,“ øekla maminka roztøesenì. „Amy buì zticha!“

„Je to *dobré*“ pravil tatínek nahlas familiérnì, hlasem, který se nedal pøeslechnout. „Taková øeè je *dobrá*. Je to v poøádku, miláèku - cožpak to nechápeš. Pro Amy je dobré, když si mluví co chce. Je pro ni dobré cítit se zle.. Všechno je v poøádku. Všechno *musí* být v poøádku...“

Toníkova matka byla bladá. Stejnì jako teta Amy, nebo nebezpeèì tohoto okamžiku koneènì proniklo oblaèným pøíkrovn zastírajícím její mysl. Nìkdy bylo obtížné zacházet se slovy tak, aby následky nemohly být katastrofální. Jenže èlovik prostì nikdy *nevidìl*. Byla spousta vici o nichž bylo lepší nemluvit, a ani nemyslet na nì, jenže snaha nemluvit o nich èi nemyslet na nì mohla prokázat stejnì zlou službu, kdyby Toník poslouchal a rozhodl se s tím nìco udílat. Èlovik si jednoduše nemohl být jistý, co je Toník snadno schopný vyvést.

Všechno muselo být dobré. Muselo to být bájeèné v té podobì jak to bylo, i když to vùbec dobré nebylo. Vždýcky. Protože každá zmìna mohla být horší. Tak strašlivì horší.

„Ach mùj bože, no samozøejmì, že je to dobré,“ øekla maminka. „Mùžeš mluvit jak chceš a všechno je v poøádku. Jistì, mùže ti napadnout, že by to mohlo být ještì *lepší*, než je teì...“

Teta Amy míchala hrášek a v oèích mila strach.

„Jistì,“ øekla. „Jenže mnì se zrovna teì nechce mluvit. A je to... je to *dobré*, že se mi nechce mluvit.“

Tatínek pravil s unaveným úsmìvem: „Jdu se ven umýt.“

Zaèali pøicházet kolem osmé hodiny. Tou dobou už mila maminka a teta Amy velký stùl v jídelnì i dva menší stoly po stranách pøichystané. Svìèky hoøely, židle byly rozestavené, tatínek rozdílal v krbu velký oheò.

První pøišli John a Mary Sippichovi. John mil na sobì svůj nejlepší oblek, po dni stráveném na McIntyrových pastvinách byl náležitì vydrhnutý a rùžolící. Oblek byl peèlivì vyžehlený, ale na loktech a na manžetách se už látka zaèínala tøepit. Starý McIntyre stále ještì pracoval na tkalcovském stavu, snažil se ho dát dohromady podle uèebnic, ale zatím to šlo pomalu. McIntyre byl šikovný chlap, pokud šlo o døevo a náøadí, jenže tkalcovský stav je trochu tvrdý oøíšek, když nemùžete sehnat kovové souèástky. McIntyre byl jedním z tìch, kteøí se zpøeátku chtìli pokusit Toníka pøesvìdèit, aby udílal vici, které vesnièani potøebují, jako jsou šaty, konzervované potraviny, léky a benzín. Od té doby se nemohl zbavit pocitu, že to, co se stalo rodinì Terrancových a Joeovi Kinneymu, byla jeho vina a ze všech sil se snažil, aby to ostatním vynahradil. Od té doby se také nikdo nepokoušel Toníka pøesvìdèit, aby nìco dílal.

Mary Sippichová byla drobná, veselá žena, která pøišla v prostých šatech a okamžitì se jala pomáhat mamince a tetì Amy s posledními zásahy do veèeøe.

Dalšími pøíchozími byli Smithovi a Dunnovi, kteøí mila domky vedle sebe dole pøi cestì, jen pár metrù od prázdnoty. Pøijeli v koèáøe Smithových taženém jejich starým konim.

Potom se objevili Reillyovi z druhé strany ztemnilého pšenièného pole a veèer doopravdy zaèal. Pat Reilly zasedl k velkému pianinu v pøední místnosti, rozložil si na stojánku lístky s timi nejoblíbnìjšími a spustil. Hrál nižnì a procítinì, jak jen dovedl - ale nikdo nezpíval. Toník mil velmi rád hru na pianino, ale ne zpív. Èasto vylezl ze sklepa, slezl z pùdy, nebo *prostì pøišel*, usadil se na horní desku piana a pokyvoval hlavou, když Pat hrál *Milenku*, *Bulvár ztracených snù* nebo *Noc a den*. Zdálo se, jako kdyby dával pøednost baladám, sladce znìjícím písním - ale jakmile nikdo zaèal zpívat, Toník se zkoumavì rozhlédl z vršku piana, po èemž každého chu do zpívání na dlouhou dobu pøešla. Pozdìji usoudili, že piano bylo to, co Toník zaslechl

jako první, dříve než se mu vůbec pokusil nikdo zaspívat, a teď cokoliv, co se k zvuku piana přidávalo, neznilo správně a kazilo mu radost.

A tak hrál každou televizní noc Pat Reilly na piano a tím veškeré začínal. Toník mohl být kdekoliv, ale hudba ho vždycky potíšila, navodila mu dobrou náladu. A to už viděl, že se všichni scházejí na televizi a čekají na něj.

Do půl deváté se dostavili všichni, kromě sedmnácti dětí a paní Soamesové, která je hlídala v budově školy na druhém konci městečka. Peaksvillské děti se nikdy, nikdy nesmily k domu Fremontových ani přiblížit - nikdy od doby, kdy se malý Fred Smith z legrace pokoušel vytahovat na Toníka. Mladším dětem o něm vůbec nic neověděli. Ty starší na něj už většinou zapomněly, nebo jim řekli, že je to pikný uleňák, ke kterému se nesmí za žádnou cenu přiblížit.

Dan a Ethel Hollisovi přišli pozdě. Dan vešel do místnosti a ještě nic netušil. Pat Reilly hrál na piano, až ho ruce bolely - nadělel se s nimi ten den pořádně - a teď vstal a všichni se nahrnuli kolem Dana Hollise, aby mu popřáli hodně štěstí k narozeninám.

„No teda, a se propadnu,“ zářil Dan. „To je senzace. Já o tom neměl ani tušení... kruci, to je paráda!“

Předali mu své dárky - většinou věci, které sami ručně vyrobili, by se mezi nimi našlo i pár, které měli jako své vlastnictví a teď mu je dávali, aby byly jeho. John Sipich mu dal ochranný amulet, ručně vyřezaný z kousku ořechového dřeva. Ten, který měl před tím, se mu asi před rokem zlomil a ve vesnici se nenašel nikdo, kdo by ho dokázal spravit. Přesto ho pořád nosil na krku, protože kdysi patřil jeho dědečkovi a byl to krásný, těžký starý kousek ze zlata s stříbra. Za všeobecného smíchu si připevnil amulet na ošetízek a ocenil, že si John musel dát s jeho vyřezáváním pořádnou práci. Potom mu Mary Sipichová dala pletenou vázanku, kterou si hned uvázal a vyměnil ji za tu, která už byla obnošená.

Reillyovi pro něj vyrobili malou krabičku na nejrůznější věci. Neověděli na které, ale Dan prohlásil, že si do ní schová své osobní klenoty. Vyrobili ji z krabičky od cigaret, ze které sloupali papír a vnitřek vystlali sametem. Vnější strana byla vyleštěná a ozdobená pečlivou, jestli ne mistrovskou Patovou rytinou - i té se dostalo uznání. Dan dostal spoustu dalších dáreků - dýmku, pár kaniček, vázankový špendlík, pletené ponožky, pár hloupostí a podvazky ze starých šlů.

Každý dárek rozbaloval s nesmírnou radostí a hned na místě toho na sebe navlékl tolik, kolik jen šlo, včetně podvazků. Zapálil si dýmku a prohlásil, že lepší kouř ještě neměl, což nebyla tak úplně pravda, protože ta dýmka nebyla ještě pořádně zakouřená. Pete Masners ji měl kdesi pohozenou od chvíle, kdy ji dostal jako dárek od přibuzného, který nebyl místní a neviděl, že přestal kouřit.

Dan si nacpal hlavičku dýmky velice pečlivě. Tabák, to byla vzácnost. Dalo se mluvit o obrovském štěstí, že právě před tím, než se s Peaksvillem stalo, co se stalo, se Pat Reilly rozhodl zkusit si na zadním dvorku nějaký vypěstovat. Moc se mu tam nedařilo, a potom ho ještě museli všelijak zpracovat, načež a tak dál, zkrátka byla to vzácnost.. Aby ušetřili dolní konce, používali všichni dřevěné špičky, které jim vyrobil starý McIntyre.

Jako poslední ze všech dala Thelma Dunnová Danovi objevenou gramofonovou desku.

Danovy oči se zamlžily ještě dříve, než vůbec balíček rozbalil. Poznal, že je to deska.

„Sakra,“ řekl potichu. „Copak je tohle. Skoro mám strach se podívat...“

„Tu ještě nemáš, můj milý,“ smála se. Ethel Hollisová. „Nevzpomínáš si, jak jsem se ti ptala na Ty jsi mé slunce?“

„A sakra,“ řekl znovu. Opatrně rozbalil papír a zůstal stát, mazlil se s deskou a svými velkýma rukama přejížděl po ohraných drážkách, přerušovaných mastnými, tenkými přilepenými škrábanci. Rozzářenýma očima se rozhlédl po místnosti a všichni jeho úsměvy opíjeli, protože viděli, jakou má radost.

„Šťastné narozeniny, miláčku,“ vykřikla Ethel, vrhla se na něj, objala ho a dala mu pusku.

Svíral desku oběma rukama a jak se k němu přitiskla, odtáhl ji stranou. „No tak,“ smál se a uhýbal hlavou. „Dávej pozor... vždy držím vzácnost!“ Přes paže své ženy, které měl stále ještě kolem krku, se znovu rozhlédl po ostatních. „Poslyšte, myslíte, že bychom si ji mohli pustit? Proboha, co já bych za to dal, abych zas uslyšel nějakou novou hudbu... jenom úvodní část, orchestrálku, než začne Como zpívat?“

Tváře vystřízlivily. Po chvíli řekl John Sipich: „Myslím, že raději ne, Dane. Koneckonců, vlastně ani nevíme, kdy přesně zpívák nastoupí - bylo by to příliš velké riziko. Raději si počkej až domů.“

Dan Hollis desku váhavě odložil na stůl k ostatním dárkům. „To je *dobře*,“ začal automaticky, ale zklamání, „že si ji tady nemůžu přehrát.“

„Ano, jistě,“ řekl Sipich. „Je to *dobře*.“ A aby vyvážil Danův zklamání tón, ještě jednou zopakoval: „Je to *dobře*.“

Věšeli a svítko světel ozářovalo jejich rozesmáté tváře. Vyjedli všechno do poslední kapky lahodné omáčky. Maminka a teta Amy sklídily uznání za hovězí pečení, hrášek, mrkev a křehkou kukuřici. Ta přirození nebyla z kukuřičného pole Fremontových - všichni viděli, co tam je; a pole zarůstalo plevelem čím dál víc.

Potom rychle smlsli dezert - domácí zmrzlinu a koláčky. A pak se už všichni narovnali na židlích, rozpovídali se a čekali na televizi.

O televizních večerech se nikdy moc nemumlalo - všichni se sešli, dostali u Fremontových dobrou vůni, což bylo přeci příjemné, potom začala televize a nikomu to vlastně ani nepřišlo - prostě bylo nutné se s tím smířit. Bylo samo o sobě příjemné se takhle sejít a nemuset hlídat, co člověk říká, tak pečlivě, jako za všech jiných okolností a kdekoliv. Když už vám přišla na mysl nějaká nebezpečná myšlenka, stačilo začít si mumlat, klidně uprostřed věty. Když se nikomu něco takového stalo, ostatní si ho prostě nevšimli, dokud se mu zase neudílalo líp a nepřestal.

Toník měl televizní večery rád. Za celý minulý rok po nich vyvedl jen dva nebo tři osklivé kousky.

Maminka postavila na stůl láhev brandy a každý dostal do malé skleničky. Alkohol byl ještě vzácnější než tabák. Vesničané uměli dlat víno, jenže hrozny nebyly takové, jaké měly být, dozajista ani technologie nebyla úplně správná a víno také za moc nestálo. Ve vesnici zůstalo jen pár lahví skutečného alkoholu - čtyři různé, tři skotské, tři brandy, devět lahví opravdového vína a půl lahve Drambuie, která patřila starému McIntyrově (jen pro svatby). A když bylo po nich, bylo po všem.

Později všichni litovali, že se brandy vůbec na stole objevila. Stalo se totiž to, že Dan Hollis jí vypil víc, než jí vypít měl a ještě to smíchal se spoustou domácího vína. Zpočátku nikdo nic zlého netušil, protože se to navenek nijak zvlášť neprojevovalo a navíc, byly to jeho narozeniny a krásný večer k tomu. Toník měl tyhle sešlosti přece taky rád a neměl by mít důvod něco udílat, dokonce i kdyby poslouchal.

Jenže Dan Hollis měl špičku a udílal hloupost. Kdyby viděli, že to na něj přichází, mohli ho vzít ven a trochu se s ním projít aby neměl důvod něco udílat.

Poprvé si toho všimli, když se pøestal smát uprostøed vyprávìní o tom, jak Thelma Dunnová našla desku a upustila ji, jenže deska se nerozbila, protože ona udlala nejrychlejší pohyb ve svém životì a chytila jí. Už se zase s deskou mazlil a toužebnì vzhlížel k gramofonu Fremontových, který stál opodál v rohu. Najednou se pøestal smát, jeho oblièej povadl, potom se zachmuøil a øekl: „Ach, Kriste.“

V místnosti bylo v mžiku ticho. Takové ticho, že bylo slyšet i toèení koleèek v ðídeèkových hodinách v pøedsíni. Pat Reilly hrál tiše na piano. Pøestal. Jeho ruce zůstaly viset nad zežloutlými klávesami.

Pod nápoem studeného vòtru, který zavanul krajkovými záclonami arkýøového okna, se svíèky v jídelnì rozblikaly.

„Hraj dál, Pate,“ øekl Toníkùv otec potichu.

Pat znovu spustil. Hrál *Noc a den*, ale jeho oèi zíraly stranou na Dana Hollise, a tak se mu noty pletly.

Dan stál uprostøed místností, v ruce mìl desku. V té druhé svíral sklenièku brandy tak pevnì, že se mu kòeèovitì tòasila.

Všichni se na něj dívali.

„Kriste,“ pronesl znovu a znìlo to jako sprosté slovo.

Reverend Younger, který se bavil s maminkou a tetou Amy u dveí, také øíkal *Kriste* - ale to bylo pøi modlitbì. Ruce mìl sepnuté, oèi mìl zavøené.

John Sipich se pohnul kupøedu. „No tak, Dane... Je to *dohøe*, že mùžeš takhle mluvit. Ale nechceš pøece mluvit moc.“

Dan setòásl ruku, kterou mu Sipich položil na rameno.

„Ani desku si nemùžu pøehrát,“ øekl nahlas. Sklopil oèi k desce a potom se rozhlédl po okolních oblièejích. „Ach, mùj bože...“

Škubl sklenièkou brandy smìrem ke stìnì. Tekutina vyšpláchla a v pramíncích skla po tapetách.

Nìkolik žen zalapalo po dechu.

„Dane,“ zašeptal Sipich, „Dane, nech toho.“

Pat Reilly pøitlaèil na klávesy, aby pøebil zvuk hovoru. Jestli ovšem Toník poslouchal, stejnì to nebylo nic platné.

Dan Hollis pøešel k pianu a lehce se kolébající, se postavil za Patova záda.

„Pate, to nehraj. Zahrej tohle.“ A zaèal zpívat. Tiše, chraptivì a falešnì. „A nám hodnì štìstí... a nám hodnì štìstí...“

„Dane!“ vykòikla Ethel Hollisová. Pokusila se probíhnout místností k nìmu, ale Mary Sipichová ji popadla za ruku a zadržela ji: „Dane!“ vykòikla znovu. „Pøestaò!“

„Proboha, buì ztìcha,“ zasyèela Mary a pøištìřila ji k jednomu z mužù, který ji zakryl ústa rukou a udržel ji na místì.

„...hodnì štìstí, náš Dane,“ zpíval Dan. „A máš hodnì štìstí!“ Pøestal a zahledìl se na Pata Reillyho. „Zahraj to, Pate. Zahraj to, abych mohl zpívat poòádnì.... víš pøece, že neudržím melodii, když ji nikdo nehraje!“

Pat Reilly položil ruce na klávesy a zaèal hrát *Milenku*, pomalým waltzovým tempem, tak jak to Toník mìl rád. Oblièej mìl bílý, ruce se mu pletly.

Dan Hollis zíral pøes místnost ke dveím jídelny. Na Toníkovu matku a jeho otce, který se k ní mezitím pøipojil.

„Vy jste ho mìli.“ Slzy se zatòpytily na jeho tváòích, jak na nì dopadlo svìtlo svíèek. „To vy jste si ho *museli* udlat...“

Zavøel oèi a slzy se mu vyvalily ven. Nahlas spustil: „Ty jsi mé slunce... mé jedinè slunce... Pøinášíš mi štìstí..., když smutek mám...“

Do místnosti vstoupil Toník.

Pat pøestal hrát. Ztuhl. Všichni ztuhlì. Závan vòtru rozvlnil záclony. Ethel Hollisová se ani nemohla pokusit vykòiknout - omdlela.

„A tak ti prosím, neber mi mé slunce... neber ho pryè....“ Danùv hlas se zajíknutím skonèil v tichu. Jeho oèi se rozšíòily. Natáhl obì ruce pøed sebe, v jedné sklenièku, ve druhé desku. Škytl a øekl: „Ne...“

„Zlý èlovìk,“ øekl Toník a udlal z Dana Hollise nìco, co by nikoho ani ve snu nenapadlo, že je možné. Potom tu víc poslal hluboko, hluboko do hrobu v kukuòieném poli

Deska a sklenièka žuchly na koberec. Ani jedno se nerozbilo.

Toníkùv rudý pohled oblétl místnost.

Pár lidí si zaèalo mumlat. Všichni se pokoušeli o úsmìvy. Mumlání naplnilo místnost nìm co vypadalo jako vzdálené zvuky souhlasu. A z toho se ozvaly dva jasné hlasy.

„Ò, to je velmi doøe,“ øekl John Sipich.

„Výbornì,“ øekl Toníkùv otec s úsmìvem. Mìl v usmívání vitší praxi než vitšina ostatních. „Bájeèní.“

„To je bezva... prostì paráda,“ pravil Pat Reilly, i když se mu z oèi valily slzy a zaèal znovu hrát na piano. Potichu a rozechvilýma rukama, které si vzpomnìly na *Noc a den*. Toník si vylezl na vršek piana a Pat hrál celè dvì hodiny.

Potom se dívali na televizi. Všichni pøešli do pøední místnosti, zapálili jen pár svíèek a rozestavili židle kolem televizoru. Mìl malou obrazovku. Všichni nemohli sedìt tak blízko, aby mohli vidìt, ale na tom stejnì nezáleželo. Dokonce ho ani nezapínaí. Proè taky, když by stejnì nešel, protože elektòina v Peaksvillu nebyla.

Prostì jen sedìli, sledovali víòící, svíjející se obrazce na obrazovce, poslouchali zvuky vycházející z reproduktoru a žádný z nich nemìl tušení, co to všechno znamená. Nikdy. A bylo to vždy stejné.

„Je to opravdu pikné,“ øekla jednu chvíli teta Amy, sledujíc bledýma oèima nesmyslné záblesky a stíny. „Ale líbilo se mi to o trošku víc, když byly kolem místa a mohli jsme chytit opravdový...“

„Ale proè, Amy!“ ozvala se maminka. „Je to dobré, že øíkáš takové věci. Výbornè. Ale pøece to nemyslíš vážnì. Vždy tahle televize je *mnohem* lepší než cokoliv, co jsme tu mìvali!“

„Jasnì,“ pøipojil se Jonh Sipich. „Je to krásné. Je to nejlepší program, jaký jsme kdy vidìli!“

Sedìl na pohovce a spolu s dvìma muži pøidržoval Ethel Hollisovou v poduškách. Drželi jí ruce, nohy a rukama jí zakrývali ústa, aby nemohla zase zaèít kòèet.

„Je to opravdu *dobré*.“ øekl znovu.

Maminka vyhlédla oknem za ztemnilou cestu, za ztemnilè pøenièné pole Hendersonových, až na nesmìrné, nekoneèní šedé nic, ve kterém se jako duše vznášelo Peaksville - nezsmìrnè nic, jež bylo vidìt právi v noci, když skonèil Toníkùv mosaznì žlutý den.

Nebylo dobré uvažovat o tom, kde by mohli být.... vùbec to nebylo dobré. Peaksville prostì bylo nikde. Nikde mimo svìt. Bylo tam, kde se ocitlo toho dne pøed tòemi lety, kdy Toník opustil její lùno a staòíèý doktor Bates - kèž mu bůh dopøeje

pokoje - vykøikl, upustil ho a pokusil se ho zabít. Jenže Toník zavrnil a udílal tu víc. Pøemístil vesnici nikam. Nebo znièil celý svìt a nechal jen vesnici. Pravdu neznal nikdo.

Nebylo dobré se o to zajímat. Vùbec nic nebylo dobré - dalo se jen žít, jak se muselo žít. Muselo, muselo provždy žít, dokud je Toník nechá žít.

Napadlo ji, že takové myšlenky jsou nebezpeèné.

Zaèala si mumlat. Zaèali i ostatní. Bylo zøejmé, že všichni pøemýšleli.

Muži na pohovce si nìco pošeptali a pošeptali to i Ethel Hollisové. Když potom povolili ruce, mumlala si i ona.

Toník sedl na pøijímaèi a dílal televizi, oni sedili kolem, mumlali si a sledovali nesmyslné, mihotavé tvary až dlouho do noci.

Dalšího dne napadl snìh a znièil pùlku úrody - ale byl to *dobrý* den.

Pøeložil Petr Kotrle